

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет - Аудіовізуального мистецтва та заочного навчання
Кафедра – Візуальних практик
Галузь знань - 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність - 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»

Рівень вищої освіти - 1-й освітньо-професійний
Рік навчання - 2
Вид дисципліни - вибіркова
Семестри - 3

ПРОСТОРОВА КОМПОЗИЦІЯ
для здобувачів вищої освіти за спеціальністю
«Реклама та відеоарт»

Семестр 3 (осінній, 2 курс, 2023 р.)

Викладач	Ігнат'єва Наталія Вікторівна, доцент, PhD (канд. архітектури)
E-mail	ignatyeva.nataliya@ksada.org
Заняття	осінній семестр за розкладом
Консультації	за домовленістю, тел. +380506152261, Telegram
Адреса	61002, Харків, вул. Мистецтв, 8
Телефон	+380577060419 (факультет Аудіовізуального мистецтва та заочного навчання)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронне листування у Telegram та в електронній пошті. Умови листування: 1) на початку листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни («Просторова композиція»); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_ завдання. Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — jpeg, pdf*. Роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача чи в Telegram. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються в узгоджені дні та години.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна базується на вивченні студентами навчальних дисциплін «Цифрові технології аудіовізуальних мистецтв» (1 курс, 1, 2 семестри). «Режисура та монтаж в АВМ» (1 курс, 2 семестр), «Арт технології» 1 курс, 1, 2 семестри)

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет) з можливістю виходу до мережі Інтернет.
Фотоапарат або смартфон. програмне забезпечення для обробки фотографій та відео Програмне забезпечення для обробки фотографій та відео, 3D графіки. Програми, необхідні для виконання завдань: Adobe Photoshop, стандартні графічні редактори, програма монтажу. Інструменти та матеріали для макетування (папір, картон, целофан, фарби, текстиль, та ін.).

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Мета курсу «Просторова композиція» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Реклама та відеоарт» – опанувати теоретичні знання та практичні навички щодо прийомів, принципів та

властивостей просторової композиції в рекламі, набути фахової теоретичної та практичної підготовки щодо розроблення та створення об'ємно-просторових рекламних творів та відеореклами.

Основними завданнями курсу є:

1. Розкрити поняття «просторова композиція» в рекламі, визначити її різновиди, закони та принципи їх побудови.
2. Визначити властивості різних прийомів просторової композиції в рекламі.
3. Виявити засоби, що використовуються в різних прийомах просторової композиції в рекламі для повного розкриття сенсу, характеру та основної ідеї рекламного твору.
4. Сформуванати у студентів здатність до професійного системного й образного мислення щодо створення рекламного твору високої художньої якості.
5. Сформуванати у студентів здатність до поєднання творчого пошуку з логіко-аналітичним мисленням, із умінням усно, письмово та наочно (засобами комп'ютерної графіки) презентувати власну ідею.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- принципи створення різноманітних видів просторової композиції в рекламі (інсталяції);
- принципи створення різноманітних видів просторової композиції в відеорекламі (рекламному ролику);
- можливості певних властивостей просторової композиції для створення художнього образу в рекламі та певного «меседжу» до споживача рекламного продукту;
- інструменти та засоби просторової композиції в рекламі для вирішення концептуальних творчих завдань.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:

- за допомогою отриманих знань та навичок професійно створювати рекламні об'єкти різного ступеню складності та різноманітного призначення;
- оперувати композиційними компонентами, щоб досягнути кращого розкриття ідеї рекламного твору та досягти його художньої виразності;
- засобами просторової композиції надавати рекламному твору потрібну емоційність, стильову єдність, виявляти ієрархічну підпорядкованість частин твору, робити сенсові акцентування для привертання особливої уваги до головного об'єкту реклами;
- використовувати світло, форму, фактуру, колір та звук для художнього перетворення простору, формувати композиційними засобами певне враження від простору та надавати йому виразних рис згідно авторському художньому задуму.

КОМПЕТЕНТНОСТІ БАКАЛАВРА, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА:

Загальні компетентності:

- ЗК01. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.
- ЗК02. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
- ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК09. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК015. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- ФК01. Високий рівень виконавської майстерності.
- ФК02. Здатність створювати та реалізувати власні художні концепції у творчо-виробничій діяльності.
- ФК03. Здатність спостерігати, відбирати, розрізняти, типологічно доцільно компонувати, цілеспрямовано формувати і використовувати інформаційний, виразний, образний рівні аудіовізуального твору.
- ФК04. Усвідомлення художньо-естетичної природи аудіовізуального мистецтва.
- ФК05. Усвідомлення взаємозв'язків та взаємозалежності між теорією та практикою аудіовізуального мистецтва та виробництва.
- ФК07. Здатність інтерпретувати художній образ аудіовізуальними засобами.
- ФК08. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в практичній діяльності.
- ФК15. Вміння опрацювати кінознавчу літературу, узагальнювати та аналізувати аудіовізуальний матеріал, формувати наукові теми та розуміти подальші перспективи розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.

Програмні результати навчання:

- ПРН5. Генерувати нові ідеї для втілення їх в аудіовізуальному творі.

ПРН6. Створювати драматургічну концепцію та сценарій аудіовізуальних творів різних видів, жанрів, стилів.

ПРН7. Забезпечувати виразність при втіленні авторського задуму аудіовізуального твору.

ПРН17. Збирати, оцінювати, аналізувати та обробляти інформацію з використанням сучасних інформаційних технологій та спеціалізованого програмного забезпечення.

ОПИС І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

«Просторова композиція» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Реклама та відеоарт» – одна з дисциплін професійної та практичної підготовки, яка сприяє розвитку у студентів об'ємно-просторового та творчого мислення, вивчає принципи та властивості різноманітних прийомів просторової композиції (в інсталяціях та у відеореklamі). Практичні завдання дисципліни направлені на формування у студентів здатності професійно та грамотно створювати композиційними засобами у просторі гармонійні та виразні рекламні твори, наповнені художнім та гуманістичним змістом. В ході засвоєння дисципліни передбачається вдосконалення роботи студентів з певними комп'ютерними програмами, що покликані втілювати авторські задуми в візуальних образах, які, в процесі композиційного пошуку, повинні ставати основою створення високохудожніх рекламних творів, у відповідності до сучасних тенденцій використання прийомів просторової композиції в reklamі.

Згідно з навчальним планом, який ухвалений методичною радою ХДАДМ, дисципліна вивчається студентами 2-ого курсу (3 кредита ECTS, 90 годин: 30 годин – практичні заняття, 60 годин - самостійна робота).

Тема	Години (лекції, практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
3 семестр				
Просторова композиція				
Змістовий модуль 1. Прийоми просторової композиції в reklamі				
Завдання 1. Доповідь щодо основних прийомів просторової композиції в reklamі	8	Засвоїти принципи та властивості прийомів просторової композиції в reklamі	Письмова та усна доповідь з презентацією за одним з основних прийомів просторової композиції в reklamі (за вибором студента)	Оцінюється ритмічність роботи здобувача вищої освіти, ступінь опанування принципів та властивостей певних прийомів просторової композиції в reklamі
Завдання 2. Інсталяція в інтер'єрі	8	Опанувати закономірності та принципи застосування прийомів просторової композиції в процесі створення об'ємного рекламного твору (інсталяції)	1) Художнє фото авторської інсталяції в межах кута інтер'єру, створеної з використанням прийомів просторової композиції, з невідоміючим образом людини у взаємодії з середовищем. 2) Міні-ролик типу REELS у стилістиці відеоарту на основі авторської інсталяції, з використанням нестандартних операторських, монтажних прийомів, кольорокорекції	Оцінюється ритмічність роботи здобувача вищої освіти, ступінь розуміння та грамотного використання конкретних прийомів просторової композиції в процесі створення об'ємного рекламного твору (інсталяції)
Всього у змістовому модулі:	16			
Змістовий модуль 2. Просторова композиція як засіб створення художнього образу в reklamі				
Завдання 3. Об'ємно-просторова композиція в	8	Засвоїти принципи використання прийомів просторової композиції в	Рекламний стенд або вітрина (тематика обирається студентом), створені з використанням	Оцінюється ритмічність роботи здобувача вищої освіти, ступінь опанування принципів використання

авторській рекламі		авторській рекламі	прийомів об'ємно-просторової композиції в рекламі, з використанням відповідних комп'ютерних програм	прийомів просторової композиції в авторській рекламі, естетична складова рекламного твору
Завдання 4. Аналіз художнього образу в просторовій композиції реклами	6	Засвоїти принципи та засоби створення художнього образу за допомогою прийомів просторової композиції	Файл з відео рекламного твору одного з відомих майстрів реклами з письмовим аналізом характеристик твору щодо застосування прийомів просторової композиції для створення неповторного та оригінального художнього образу	Оцінюється ритмічність роботи здобувача вищої освіти, здатність до аналітичного дослідження просторових та художніх характеристик композицій рекламних творів, для подальшого використання цих навичок в особистій професійній діяльності
Всього у змістовому модулі:	14			
Разом:	30			

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Програма дисципліни «Просторова композиція» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Реклама та відеоарт» передбачає опанування здобувачами законів, принципів та властивостей різноманітних прийомів просторової композиції, що буде сприяти створенню аудіовізуальних творів реклами, які будуть відрізнятися високою художньою культурою, неповторністю художніх образів, грамотним застосуванням композиційних прийомів, необхідним для успішного рішення художніх завдань в подальшій професійній практиці. На другому році навчання у здобувачів сформовані початкові професійні навички, що повинні бути розвинуті в результаті виконання практичних завдань, що передбачені програмою дисципліни. Для забезпечення послідовного підвищення професійної компетентності здобувачів вводяться завдання, що ускладнюються протягом семестру. Завдання дисципліни спрямовані на розвиток у здобувачів просторової, художньої уяви, вміння користуватися властивостями та засобами просторової композиції, здатності до оперативного реагування на запропоноване творче завдання.

Самостійна робота студентів організована таким чином: студенти отримують завдання, вивчають постановку проблеми, мету завдання, об'єкти зображення, здійснюють пошук додаткової візуальної інформації за завданнями дисципліни та її аналіз. Під час індивідуального консультування та обговорення у групі кожен здобувач визначається з композиційним рішенням свого твору, з теоретичними матеріалами щодо доповідей та аналітичних досліджень, з інструментами, матеріалами, техніками, комп'ютерними засобами, за допомогою яких він буде працювати.

Практичні заняття проводяться у формі колективної та індивідуальної бесід викладача зі здобувачами, які до кожного заняття готують власні матеріали за певною темою та стадією роботи, а також у формі індивідуальної практичної творчої роботи студентів спільно з викладачем.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі поточних переглядів етапів процесу роботи та виконаних завдань.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі заліку.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ЕСТ S	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ЕСТ S
відмінно	90–100	A	A++ 98–100	задовільно	64–74	D
			A+ 95–97			
			A 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ЗДОБУВАЧА

Під час занять студент повинен обов'язково вимкнути звук мобільних телефонів. За необхідності він має право на дозвіл вийти з аудиторії (окрім заліку). Вітається власна думка з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНОСТІ

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами, попередженням викладача та інформуванням деканату), а також запізнення на заняття. Самостійне відпрацювання теми (виконання практичних завдань курсу) відбувається неодмінно в разі відсутності студента на заняттях з будь-яких причин.

Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни. Додаткові заняття у таких випадках не передбачені.

ПОЛІТИКА ЩОДО ДЕДЛАЙНІВ ТА ПЕРЕСКЛАДАННЯ: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності у своїх роботах. Кожен випадок порушення академічної доброчесності розглядається як ситуація, що негативно впливає на рейтинг здобувача і оцінку його роботи. У разі прояву плагіату – копіювання чужих матеріалів без посилання на справжнього автора чи оригінал виробу (твору), студент не тільки не отримує балів, але й стає суб'єктом обговорення та покарання згідно [положенню «Про академічну доброчесність у Харківській державній академії дизайну і мистецтв»](https://ksada.org/doc/polojennya-honesty-2020.pdf) <https://ksada.org/doc/polojennya-honesty-2020.pdf>).

Корисні посилання: <https://zakonodavstvo.com/zakon-ukrainy/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>; <https://saiup.org.ua/novvny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi>

РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ КУРСУ (за розкладом осіннього семестру 2023-2024 н.р.)

Дата	№	Тема	Вид Заняття	Зміст	Години	Рубіжний контроль	Деталі
3 семестр							
Змістовий модуль 1. Прийоми просторової композиції в рекламі							
<u>1-4 тиж-день</u>	1	Основні прийоми просторової композиції в рекламі	практ	Письмова та усна доповідь з презентацією за одним з основних прийомів просторової композиції в рекламі (за вибором студента)	<u>8</u>	поточний контроль	Обговорення у групі та індивідуальні консультації здобувачів
<u>5-8 тиж-день</u>	2	Закономірності та принципи застосування прийомів просторової композиції в процесі створення об'ємного рекламного твору	практ	Авторська інсталяція в межах кута інтер'єру з використанням прийомів проторової композиції (фото інсталяції та міні-ролик типу REELS на її основі)	<u>8</u>	поточний контроль	Обговорення у групі та індивідуальні консультації здобувачів. Загальний перегляд та оцінювання змістового модулю
				У змістовому модулі:	16		
Змістовий модуль 2. Просторова композиція як засіб створення художнього образу в рекламі							
<u>9-12 тиж-день</u>	3	Об'ємно-просторова композиція в авторській рекламі	практ	Рекламний стенд або вітрина (тематика обирається студентом), створені з використанням прийомів об'ємно-	<u>8</u>	поточний контроль	Обговорення у групі та індивідуальні консультації здобувачів

				просторової композиції в рекламі			
<u>13-15 тиж-день</u>	4	Аналіз художнього образу в просторовій композиції реклами	практ	Файл з відео рекламного твору одного з відомих майстрів реклами з письмовим аналізом характеристик твору щодо застосування прийомів просторової композиції	<u>6</u>	поточний контроль	Обговорення у групі та індивідуальні консультації здобувачів. Загальний перегляд та оцінювання змістового модулю
				У змістовому модулі:	<u>14</u>		
				Разом:	<u>30</u>		

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали			Критерії оцінювання
A	40	60	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал завдання, надав додаткові матеріали та приклади за темою завдання, аналіз зібраного матеріалу проведено логічно, системно та ґрунтовно. Робота виконана на високому зображувальному рівні.
A	37-39	57–59	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал завдання, надав додаткові матеріали за темою завдання. Робота виконана на високому зображувальному рівні.
A	36	54 –56	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал завдання, подача матеріалу на високому зображувальному рівні.
B	32-35	49–53	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал завдання, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Робота виконана на високому зображувальному рівні, до роботи є незначні зауваження.

C	30-31	44–48	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал завдання. Робота виконана на доброму зображувальному рівні, але здобувач зробив значні помилки.
D	26-29	38–43	Здобувач не в повному обсязі опанував матеріал завдання, робота виконана на задовільному зображувальному рівні із значними недоліками.
E	24–25	36–37	Здобувач в недостатньому обсязі опанував матеріал завдання, виконана робота має багато значних недоліків (невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
FX	14-23	21–35	Здобувач не опанував матеріал завдання. Робота не відповідає завданню. Пропуск рубіжного контролю.
F	1-13	1-20	Пропуск рубіжного контролю.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ у 3-му семестрі

Змістовий модуль	№ теми, завдання	Форма звітності	Бали
1	2	3	4
3 семестр			
Модуль 1			
1	Завдання 1	Поточний контроль	0–20
	Завдання 2	Поточний контроль	0–20
Загальна кількість балів за Модуль 1			0–40
Модуль 2			
2	Завдання 3	Поточний контроль	0–30
	Завдання 4	Поточний контроль	0–30
Загальна кількість балів за Модуль 2			0–60
Загальна кількість балів за 3 семестр		Диф. залік	0–100

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за

- активність здобувача під час практичних занять (до 3 балів);
- перевиконня завдань з кількості та якості робіт (до 3 балів);
- виступ на конференції або публікація статті за темою дослідження в межах дисципліни (до 4 балів).

Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

- 1 Брюханова Г.В. Комп'ютерні дизайн-технології: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. К.: Центр учбової літератури, 2018. 180 с.
- 2 Денисенко С. М. Основи композиції і проектної графіки: навч. посіб. К.: НАУ, 2021. 52 с.
- 3 Зазимко О.В., Корольчук М.С., Корольчук В.М. та ін. Психологія реклами: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. К.: КНТЕУ, 2016. 384 с.
- 4 Ідак Ю.В., Клименюк Т.М., Лясовський О.Й. Основи об'ємно-просторової композиції: навч. посіб. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 212 с.
- 5 Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. К.: Каравела, 2015. 304 с.
- 6 Прищенко С.В., Анторович Є.А. Основи рекламного дизайну. К.: НАКККіМ, 2017. 384 с.
- 7 Сухорукова Л.А. Композиція статичного кадру мультимедійного твору. Актуальні питання мистецтвознавства: виклики ХХІ століття: зб. статей міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 95-річчю заснування вищої художньої школи Харкова. Харків: ХДАДМ, 2016. С. 149-150.

Додаткова:

- 1 Боднар О.Я. Золотий переріз і неевклідова геометрія в науці та мистецтві: монографія. Львів: НВФ «Українські технології», 2005. 198 с.
- 2 Житкова Н.Ю., Зиміна С.Б. Композиція: навч. посіб. К.: КНУБА, 2013. 120 с.
- 3 Кайдановська О.О. Методичні рекомендації до курсу «Основи композиції»: творчі практичні завдання. Полтава: ПДПУ, 2002. 56 с.
- 4 Костенко Т.В. Основи композиції та тримірного формоутворення: навч.-метод. посіб. Харків: ХДАДМ, 2003. 256 с.
- 5 Москалюк В.М., Яців Р.М. Традиції та сучасний дизайн. Львів: ЛНАМ, 2010. 87 с
- 6 Пічкур М. Композиційна схема та її види. Мистецтво та освіта. Інститут проблем виховання НАПН України. 2005. № 3. С. 13-18
- 7 Потрашкова Л. В. Основи композиції та дизайну: навч. посіб. Харків: ХНЕУ, 2007. 150 с.

Інтернет-ресурси:

1. Бібліотека українських підручників: веб-сайт. URL: <http://pidruchniki.ws/>
2. Державна науково-технічна бібліотека України: веб-сайт. URL: <http://gntb.gov.ua/ua/>
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>